Lettland

Dette afsnit indeholder oplysninger om opbygningen af specialretterne i Letland.

Specialretter

Letlands forfatningsdomstol (*Satversmes tiesa*)

Ifølge Letlands forfatning (*Latvijas Republikas Satversme*) har Letland en **forfatningsdomstol** (*Satversmes tiesa*), som er en uafhængig retsinstans, der inden for sit kompetenceområde behandler sager om, hvorvidt lovgivningen er forenelig med forfatningen, og også andre sager, som den er tillagt ved lov. Forfatningsdomstolen kan kende love og andre retsakter eller dele deraf ugyldige.

I medfør af artikel 16 i loven om forfatningsdomstolen (*Satversmes tiesas likums*) **behandler** forfatningsdomstolen **sager vedrørende**:

lovenes forenelighed med forfatningen

foreneligheden af internationale aftaler, som Letland har undertegnet eller indgået, med forfatningen (også før sådanne aftaler er blevet ratificeret af Letlands parlament (*Saeima*)

foreneligheden af love og forskrifter eller dele heraf med trinhøjere retsakter

foreneligheden med lovgivningen i andre retsakter (undtagen forvaltningsakter), som vedtages af parlamentet, ministerrådet, præsidenten, parlamentets formand eller premierministeren

foreneligheden med lovgivningen i bekendtgørelser, ved hvilke en minister, som handler efter bemyndigelse af ministerrådet, har suspenderet afgørelser truffet af en lokal myndighed

lettisk national lovgivnings forenelighed med internationale aftaler, som Letland har indgået, og som ikke strider mod forfatningen.

Forfatningsdomstolen sættes med syv dommere, der er godkendt af et flertal af parlamentets medlemmer (mindst 51 stemmer). Tre af dommerne beskikkes på forslag af mindst ti medlemmer af parlamentet, to på forslag af ministerrådet og yderligere to på forslag af den øverste domstols samlede dommerkollegium. De kandidater, som den øverste domstol foreslår, skal vælges blandt Letlands dommere.

Forfatningsdomstolen kan ikke af egen drift indlede en retssag. Den behandler kun sager på begæring af personer som fastlagt i lovgivningen.

Følgende personer og organer har **ret til at anmode om**, at der indledes en sag om foreneligheden af en lov eller en international aftale, der er undertegnet eller indgået af Letland (herunder inden parlamentets ratifikation), med forfatningen, foreneligheden af andre normative retsakter eller dele heraf med overordnede normative retsakter samt lettiske nationale reglers forenelighed med internationale aftaler indgået af Letland, som ikke er i strid med forfatningen:

Letlands præsident

parlamentet

mindst 20 parlamentsmedlemmer

ministerrådet

den offentlige anklager

statsrevisionen (*Valsts kontroles padome*)

et byråd

ombudsmanden (*tiesībsargs*), hvis den institution eller den embedsmand, der har udstedt den anfægtede retsakt, ikke har rettet op på de konstaterede mangler inden for den frist, der er fastsat af ombudsmanden

en domstol, der behandler en civilretlig, strafferetlig eller forvaltningsretlig sag

en tinglysningsdommer (*zemesgrāmatu nodaļa*), der registrerer en ejendom eller dertil knyttede rettigheder i tingbogen

den berørte person i en sag om krænkelse af de grundlæggende rettigheder som fastsat i forfatningen

retsrådet (*Tieslietu padome*) inden for dets i loven fastsatte mandat.

Følgende personer og organer har **ret til at anmode om**, at der indledes en sag om andre akters overensstemmelse med lovgivningen, bortset fra forvaltningsretlige retsakter vedtaget af parlamentet, ministerrådet, præsidenten, formanden for parlamentet og premierministeren:

Letlands præsident

parlamentet

mindst 20 parlamentsmedlemmer

ministerrådet

retsrådet (*Tieslietu padome*) inden for dets i loven fastsatte mandat.

Retten til at anmode om, at der indledes en sag om foreneligheden af et dekret, hvorved en minister, der er bemyndiget af ministerrådet, ophæver en afgørelse truffet af en lokal myndighed, tillægges den pågældende lokale myndighed.

Forfatningsdomstolens samlede dommerkollegium behandler sager vedrørende foreneligheden af love og ministerrådets bekendtgørelser med forfatningen, overensstemmelse mellem bestemmelser i lettisk lovgivning og internationale aftaler indgået af Letland, som ikke strider mod forfatningen, og foreneligheden med forfatningen af internationale aftaler undertegnet eller indgået af Letland (også inden parlamentets ratifikation af disse aftaler) og andre forskrifter eller dele heraf. Andre sager behandles af et kollegium bestående af tre dommere, medmindre forfatningsdomstolen bestemmer andet.

Forfatningsdomstolens afgørelser er endelige og får retskraft ved deres meddelelse. En dom afsagt af forfatningsdomstolen og den fortolkning, der heri gives af en omtvistet bestemmelse, er bindende for alle centrale og lokale offentlige organer (herunder domstole) og embedsmænd samt fysiske og juridiske personer.

En lovbestemmelse, som forfatningsdomstolen har erklæret uforenelig med anden trinhøjere lovgivning, betragtes som ugyldig fra dagen for offentliggørelsen af forfatningsdomstolens dom, medmindre forfatningsdomstolen bestemmer andet. Hvis forfatningsdomstolen har erklæret en international aftale, som Letland har undertegnet eller indgået, uforenelig med forfatningen, skal ministerrådet straks tage skridt til at ændre, opsige eller suspendere aftalen eller udtræde af den.

Den økonomiske domstol

I overensstemmelse med bestemmelserne i lov om retsvæsenet (*Likums par tiesu varu*) blev den økonomiske domstol (*Ekonomisko lietu tiesa*) oprettet til at behandle sager, der er omfattet af den civile retsplejelov (*Civilprocesa likums*) og strafferetsplejeloven (*Kriminālprocesa likums*). Domstolen er beliggende i Riga og har kompetence på hele Letlands område.

I henhold til **civilretten** er følgende sager omfattet af den økonomiske domstols kompetence:

sager vedrørende genforsikringsaftaler

sager vedrørende investeringsserviceaftaler og tillæg til investeringsserviceaftaler

andre EU-medlemsstaters anmodninger om investeringsbeskyttelse mod de lettiske myndigheder

sager, der vedrører retsforhold mellem virksomheder i koncerner

sager vedrørende retsforhold mellem selskabsdeltagere eller aktionærer i aktieselskaber

sager vedrørende aftaler om finansiel sikkerhedsstillelse

sager vedrørende kapitaltransaktioner med nærtstående parter som omhandlet i handelsloven (*Komerclikums*) og lov om markedet for finansielle instrumenter (*Finanšu instrumentu tirgus likums*)

sager vedrørende frasalg og omstrukturering af virksomheder, bortset fra klager indgivet af ansatte

sager vedrørende kontraktlige forpligtelser mellem byggefirmaer, herunder underleverandører, i forbindelse med opførelse af bygninger i klasse 2 eller 3, der kræver byggetilladelse, med undtagelse af beboelsesejendomme med en eller to boliger og tilhørende funktionelle strukturer.

sager vedrørende overtrædelser af konkurrenceretten

sager vedrørende beslutninger truffet på møder mellem medlemmer eller aktionærer i venturekapitalstrukturer og

begæringer om opløsning og konkurs af kreditinstitutter.

Samtidig henhører følgende sager på det **strafferetlige område** under den økonomiske domstols kompetence:

finansiering af fremstilling, oplagring, handel med, anvendelse eller distribution af masseødelæggelsesvåben, når ansvaret herfor følger af artikel 73.1, stk. 2, i straffeloven (*Krimināllikums*)

terrorisme, når ansvaret følger af straffelovens artikel 79.2, stk. 2

hvidvaskning af udbytte fra strafbart forhold (straffelovens artikel 195)

uberettiget modtagelse af ydelser, når ansvaret følger af straffelovens artikel 198, stk. 2, 3 eller 4

bestikkelse i forbindelse med handelstransaktioner, når ansvaret herfor følger af straffelovens artikel 199, stk. 2

modtagelse af bestikkelse, når ansvaret herfor følger af straffelovens artikel 79.2, stk. 3 eller 4

bestikkelse, når ansvaret i denne henseende følger af straffelovens artikel 321, stk. 2, 3 eller 4

formidling i forbindelse med korruption, hvor ansvaret herfor følger af straffelovens artikel 322, stk. 2

aktiv korruption, når ansvaret følger af straffelovens artikel 323, stk. 2 eller 3

misbrug af indflydelse, hvor ansvaret i denne henseende følger af straffelovens artikel 326.1, stk. 2

uberettiget opkrævning og modtagelse af ydelser, når ansvaret i denne henseende følger af straffelovens artikel 326.2, stk. 2 og

ulovlig fastsættelse af ydelser, hvor ansvaret i denne henseende følger af straffelovens artikel 326.3, stk. 2.

Appeller mod afgørelser afsagt af den økonomiske domstol behandles af appeldomstolen for regionen Riga (*Rīgas apgabaltiesa*).

Retsdatabaser

Databasens navn og URL-adresse

Forfatningsdomstolens domme (søgefunktion)

Er der gratis adgang til databasen?

Ja, der er **gratis** adgang.

Databasens indhold i korte træk

Databasen indeholder domme fra Letlands forfatningsdomstol.

Yderligere oplysninger

Søgegrænsefladen og dommene i databasen findes på lettisk og engelsk.

Links

Letlands forfatningsdomstol (*Satversmes tiesa*)

Sidste opdatering: 26/01/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.